

Ärende 3: Årsredovisning för 2019

Förslag till beslut

att måluppfyllelsen för det övergripande målet "Bra att leva och bo" bedöms som *godtagbar*,

att måluppfyllelsen för målet "Utbildning med hög kvalitet" bedöms som *godtagbar*,

att måluppfyllelsen för målet attraktiv arbetsgivare bedöms som *godtagbar*,

att årsredovisningen för Huddinge kommun 2018 enligt bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 mar 2020 i övrigt godkänns.

Bakgrund

Bra att leva och bo

Under målet "Bra att leva och bo" hänvisas bland annat till bostadsbyggande där det i dagsläget saknas siffror men beräkningen är under etappmålet. Tidigare år har nivåerna även varit låga i förhållande till ambitionsnivåerna och av de bostäder som byggs är en skrämmande liten del hyresrätter. Kommunen har gjort ett åtagande i och med Sverigeförhandlingarna som vi måste möta upp. För att uppnå åtagandet enligt Sverigeförhandlingen måste kommunen bygga 18 500 bostäder längst med spårvägen och totalt 20 000 bostäder. Under föregående år byggde kommunen trots det bara 450 bostäder. Det innebär att Huddinge måste öka byggtakten markant. Som en del av en växande storstadsregion är det av stor vikt att detta arbete intensifieras.

Det är också anmärkningsvärt att nöjdheten bland invånarna med kommunens kommunikationer ligger på en fortsatt låg nivå. Detta innebär i praktiken att kommuninvånarna i allt för hög grad väljer andra färdmedel än de som är mest miljövänliga och klimatsmarta. Andelen kvinnor som upplever sitt område som tryggt på kvällstid är fortsatt lågt medan andelen män som upplever sig trygga är något högre. Vi ser samtidigt att

medborgarna upplever en minskning av kulturutbudet i kommunen sedan 2017 där kulturutbudet inte har ökat i takt med att befolkningen har gjort det. Kulturen och fritidsaktiviteter är viktiga åtgärder för sysselsättning och ökad trygghet.

Invånarnas tro på att de har möjlighet att påverka i kommunen har också sjunkit under åren sedan 2013 och utgör nu en tydlig negativ trend.

På det hela taget går arbetet med att följa målet "Bra att leva och bo" framåt, vilket är positivt. Däremot är det problematiskt att det i praktiken inte sker tillräckligt och det byggs inga hyresrätter med rimliga hyror. Trångboddheten är påtaglig på många håll, där vi har familjer som trängs i alldeles för små lägenheter men som aldrig skulle ha råd att bo i de nya hyresbostäder som har byggts, då de är alldeles för dyra för alla att kunna bo i.

Byggtakten är för låg, arbetet med trygghetsskapande insatser och kulturen släpar efter och kommuninvånarna är fortsatt missnöjda med sina kommunikationer.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har inte lämnat någon sammanvägd bedömning av måluppfyllelse under premissen att de saknar mått för flera målområden. De områden där nämndens kärnverksamhet ligger, *utbildning med hög kvalitet* och *fler i jobb* har måluppfyllelse *ej godtagbar* respektive *godtagbar*. Målet under *utbildning med hög kvalitet* visar att kommunen *ej* uppfyller målet avseende *fler behöriga till högskola*. Gymnasiet är högskoleförberedande och ger behörighet till högskolan. Antalet som efter gymnasiet är behöriga till högskolan sjunker och vi tappar även placering i länet.

Utbildning med hög kvalitet

Då två nämnder har bedömt måluppfyllelsen som god och två som *ej godtagbar* bör den sammanvägda måluppfyllelsen för *utbildning med hög kvalitet* ses som *godtagbar*.

Det är tydligt att kommunen i ett hänseende gör godtagbara resultat i sitt arbete att få fler behöriga till gymnasiet. Dock gör kommunen *ej* godtagbara resultat när det kommer till behörighet till högskola. Andelen elever som är behöriga till högskolan minskar över alla kategorier och kommunen placerar sig sämre än tidigare i förhållande till andra kommuner i länet.

Nöjdheten med förskolan och grundskolan är fortsatt god. Dessvärre är andelen elever i de kommunala gymnasieskolorna som skulle rekommendera sin gymnasieskola till någon annan fortsatt låg. Vänsterpartiet vill se en jämlik skola i hela Huddinge, där den närmaste skolan ska vara lika bra som alla andra. Detta beror nog huvudsakligen på

de bristande resurserna till kommunens gymnasieskolor men även på att det fria skolvalet har skapat en mer ojämlig skola.

En utbildning med hög kvalitet, såväl i förskola som grundskola, gymnasial som eftergymnasial utbildning, kräver personal med rimliga arbetsförhållanden. Utan rimliga arbetsförhållanden kommer personalen inte kunna göra ett bra arbete vilket i sin tur försämrar utbildningens kvalitet. Det är av yttersta vikt att lyfta personalens situation som en del av strävan efter en högkvalitativ utbildning. I samtal med arbetstagarorganisationer hör vi dagligen om en väldigt ansträngd situation och ett resultat av den borgliga minoritetskoalitionens budget utan uppräknings för pris- och lönekompensation.

Attraktiv arbetsgivare

Huddinge fortsätter ha stora problem med sjukfrånvaro. Att sjukfrånvaron har varit på så höga nivåer så länge måste få väga tungt i bedömningen kring hur vi som kommun lyckas som arbetsgivare. Viss sjukfrånvaro är att räkna med i alla verksamheter. Vi ser dock fortsatt hög sjukfrånvaro bland kvinnor och en övergripande sjukfrånvaro som ligger långt över länssnittet. Detta talar för ett systematiskt problem i arbetsmiljö och för de medarbetare kommunen har. Förskolnämnden och Vård- och Omsorgsnämnden har fortsatt mycket hög sjukfrånvaro samt personalomsättning. Detta är kvinnodominerade verksamhetsområden där även kvinnor utan motivation i rapporterna är överrepresenterade.

I samtal med arbetstagarorganisationer hör vi ofta en brist på lyhördhet från kommunen och en önskan om bättre samarbete. Något som tyvärr inte framkommer i årsrapporten. Många verksamheter har under året gått med sparbetning och effektiviseringskrav utan att man budgeterat för pris- och lönekompensation. Detta medför en ökad arbetsbelastning för våra medarbetare. Vi ser även problem att rekrytera till bristyrken men är positiva till det faktum att kommunen tar fram planer för att åtgärda detta.

Sund ekonomi

Hela Sverige, även Huddinge, står för betydande utmaningar framöver. Bland dessa ligger det närmast till hands att tänka på Coronaviruset (Covid19) som innebär att många saker i samhället som vi känner det sätts ur spel. Många människor har förlorat eller riskerar att förlora sina jobb. Det diskuteras huruvida grundskolor behöver stängas, gymnasieskolorna jobbar redan i dagsläget med undervisning via webben, liksom vuxenundervisningen. Viruset kommer samtidigt som vi ser hur många ekonomer pekar på att vi, även utan virussituationen, går mot en lågkonjunktur.

Detta sker samtidigt som den borgerliga minoritetskoalitionen har minskat de totala skatteintäkterna för Huddinge kommun successivt under mandatperioden. Vi ska inte underskatta behovet av välfungerande välfärd

i tider av kris. Det är i praktiken ofta det enda skyddsnet som människor har. Att ha en sund ekonomi är en fråga om betydligt mer än att bara bedöma en måluppfyllelse. Det är en fråga om hur man använder kommuninvånarnas skattepengar. I Huddinge har den borgerliga minoritetskoalitionen bland annat valt att avstå från att göra nödvändiga uppräknings för nämnderna. Detta innebär att varje riktad satsning i praktiken blir en besparing. Verkligheten anpassar sig nämligen inte efter minoritetskoalitionens skattesänkarmani. Priser och löner kommer fortsätta att stiga trots att nämnderna inte kompenseras för detta i minoritetskoalitionens budget. Att sedan redovisa att kommunens finanser är goda med hänvisning till dubbelbeskattning av hyresgästerna i allmännyttan genom uttag av vinst från Huga Bostäder AB är att slå blåa dunster i ögonen på Huddingeborna.

Från Vänsterpartiets sida ifrågasätter vi också målet om ett succesivt minskat skattetryck. Vi anser att ett sådant mål leder fel eftersom skattetrycket ska bestämmas av behovet i de kommunala verksamheterna och inte en enkelspårig politik baserad på populism.

Vänsterpartiet lade ett eget budgetförslag vid kommunfullmäktige sommaren 2019 som innehöll många fler satsningar än den styrande koalitionen, som hade gett verksamheterna andra förutsättningar idag och sett efter behoven som är väldigt uppenbara i flera nämnder och verksamheter. Huddinge har Sveriges näst lägsta lärartäthet och en ökande sjukfrånvaro. Vänsterpartiet har därför lagt ett budgetförslag som stärker förutsättningarna för förskolan och grundskolan. Utfallet av en vänsterpartistisk budget hade blivit ett annat. Eftersom vårt förslag röstades ned, så kan vi inte heller nöja oss med det resultat och det vi varnade för som årsredovisningen idag visar. Nämligen att de effektiviseringar som föreslogs av den styrande koalitionen och som vi motsatte oss, slår väldigt hårt mot verksamheternas kvalitet och personalens arbetsmiljö.

Nujin Alacabek